

Пише Александар СКАКИЋ

ЗАКЛЕТВА

Интегритет једне личности почива, између осталог, на поштовању дате речи. Изговорена реч је неповратна, Андрић би рекао да ни „кад је у најдубљој шуми изговорена, не остаје на месту“. У заједницама где је владало обичајно право везивна нит опстанка тих друштава била је светиња дате речи.

Једна од нарочито важних форми „давања речи“ одувек је било свечано обећање или заклетва. Заклетве се дају од најмлађих дана (старији се сећају оне пионирске), па до зрелог доба, када је дају лекари, тужиоци, судије, посланици, министри... Ипак, на помен заклетве прва асоцијација је, по правилу, војничка.

Војничка заклетва вуче корене с почетка 19. века, када је формирана модерна српска држава. Заклињало се углавном „свемогућем Богу“ и актуелном владару. Временом је верска компонента лагано ишчезавала, па се преко „краља и отаџбине“ и „чувања и развијања братства и јединства“ дошло до данашње заклетве, када се „својом чашћу“ заклиње да ће се „чувати и бранити независност, сувереност и територијална целовитост Републике Србије“. Припадници херојске 63. падобранске бригаде поред заклетве отаџбини имају и своју падобранску заклетву, подједнако снажну и у смислу трајног припадништва јединици додатно обавезујућу.

Заклетва је један од извора из кога настаје вредносни систем војске, њен својеврсни *spiritus movens*. У њу су уткани идеали жртвовања, утапања сопственог бића у опште и свето, част и витештво, храброст и вера.

Живимо у времену у коме је глобално све присутнија тенденција да се тзв. конзервативне идеје априори посматрају као нешто негативно и ретроградно, времену у коме је форма изнад духа, у коме је „ријалити“ стварност нова морална норма, у коме се индивидуализам, сопство, гордост, лични комфор пењу ка престолу друштвено пожељног. Да ли у таквом времену заклетва и даље има снагу и реалан значај?

Средином децембра у Мишићевом крају, на писти ваљевске касарне, сведочили смо заклетви коју је положила нова генерација војника на добровољном служењу војног рока. На лицима тих младих људи видели смо понос изазван нечим светим и значајнијим од свих нас. Војничком заклетвом иницирани у строј својих предака, постали су противтежа оном вредносном глобалном моралном посртању.

Били су тог 15. децембра на писти касарне Другог центра за обуку Војске Србије они који дубоко поштују речи хероја Милана Тепића: „Једном људи дају ријеч, она остаје или се погази. Ја сам дао ријеч да ћу да браним ову земљу ако јој буде тешко.“

Пожелимо им да се никада не суоче са искушењем из кога је наш велики мајор закорачио у вечну славу. ▀

